

“ a la feina iguals ”

Superar els estereotips vinculats al treball Potenciar el talent individual

El material que aquí us presentem elaborat per la **Direcció General d'Igualtat d'Oportunitats al Treball** pretén dotar el professorat i l'alumnat d'un seguit d'eines que permetin una millora de l'orientació professional per tal de potenciar el **talent individual del nostre jovent, tot superant els estereotips de gènere**, encara molt presents en la nostra societat.

Els **estereotips** són un conjunt d'idees que un grup o una societat obté a partir de les normes o dels patrons culturals prèviament establerts. També determinen quins han de ser els comportaments i les actituds, correctes i incorrectes, de dones i homes, i construeixen la seva personalitat de forma unidireccional (IMU; 2003). Encara observem **patrons que vinculen els rols tradicionals de gènere a les expectatives professionals de les persones**, al mercat de treball i a les professions. En aquest sentit, és important la tasca d'orientació professional, laboral i acadèmica del professorat cap a la diversificació professional i la valoració del talent individual, les expectatives laborals i les eleccions personals lliures.

Trobareu les activitats agrupades en tres conjunts d'**experiències**. Els objectius específics de les experiències són fer visibles, reconèixer i prendre consciència d'aquesta situació. Les experiències estan dissenyades de forma modular i es poden aplicar separades o en conjunt. Cada conjunt d'experiències s'estructura en un bloc, que aborda qüestions centrals relacionades amb la tria de branques de coneixement. Són les següents:

EXPERIÈNCIA 1: Noies i nois a l'educació:
Diagnosi d'algunes diferències

EXPERIÈNCIA 2: Noies i nois en la societat:
Existeix la igualtat?

EXPERIÈNCIA 3: Noies i nois,
fent camí cap a la igualtat

Les experiències es poden treballar amb diferents activitats previstes per ser desenvolupades autònomament pel mateix alumnat, a les aules de tutoria i a les classes de les diferents matèries.

Tota aquesta informació la podeu trobar al CD que conté la capsula del material i als webs del Departament de Treball i del Departament d'Educació. Esperem que sigui del vostre interès i faciliti la vostra valuosa tasca docent.

*Direcció General d'Igualtat d'Oportunitats
en el Treball*

Què està passant?

Avui en dia, tot i que el sistema educatiu està molt avançat, encara trobem certa concentració de noies i nois en determinades àrees i branques del coneixement. Les xifres següents ens poden servir d'exemple:

A Catalunya, a batxillerat, les noies són el 54% i, tot i així, representen el:

70% en la modalitat d'Arts
60% en la de *Ciències de la naturalesa i de la salut*
63% en la d'*Humanitats i Ciències socials*
19% en la de *Tecnologia*

Font: Curs 2007-08. Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya.

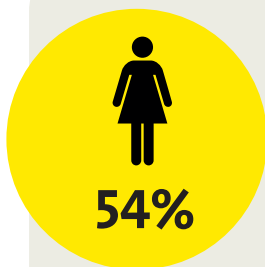

També en el marc de la formació professional de grau mitjà a Catalunya, els nois representen el 59% de l'alumnat matriculat, però són:

Menys del 30% en els cicles d'*Administració* i ni tan sols arriben al 10% en els d'*Imatge personal i Serveis socioculturals a la comunitat*.

Gairebé el 90% en els cicles formatius d'*Informàtica*; el 95% en els d'*Edificació i Obra civil o Fusta i moble*, i el 98% en els d'*Electricitat i electrònica, Fabricació mecànica, Manteniment i serveis a la producció o Manteniment de vehicles autopropulsats*.

Font: Curs 2007-08. Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya.

A les universitats del conjunt de l'Estat, el 54% de persones matriculades són dones. Segons les diverses branques del coneixement, la seva representació és:

59% en *Ciències experimentals*
74% en *Ciències de la salut*
63% en *Ciències socials i jurídiques*
62% en *Humanitats*
27% en carreres tècniques

Font: Curso 2008-09. Estadística de la Enseñanza Universitaria, MEC.

Com veiem, les diferències són notòries: **els nois aposten majoritàriament pels estudis tècnics**, mentre que **les noies s'especialitzen més en les àrees d'humanitats i ciències socials i de la salut**. I aquestes diferències, lògicament, es reflectiran més endavant en els projectes personals i professionals, així com en la configuració del món laboral.

Tot i que l'elecció de branques dins de les especialitats educatives s'ha de realitzar basant-se en els interessos, les habilitats i vocacions de cada persona, s'ha de procurar que aquesta elecció es dugui a terme amb plena llibertat, per sobre de les normes i els models socials que estableixen què és i què no és adequat.

>> Aquestes normes i models suposen una forma de descapitalització de la societat, ja que deixen fora els potencials i els actius de les dones i els homes en certes feines i oficis

Contribuir a potenciar el talent de les noies i els nois, per damunt dels rols i els estereotips imposats a uns i altres, és un dels objectius dels materials que es presenten en aquesta guia, elaborats per la **Direcció General d'Igualtat d'Oportunitats en el Treball del Departament de Treball**, en col·laboració amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Quines en són les causes?

l és que, més enllà dels interessos, les habilitats i vocacions, l'elecció acadèmica està condicionada per unes pautes de comportament marcades d'acord amb **els rols o estereotips de gènere**. I tot això és conseqüència d'un procés de socialització diferencial que resta enormes possibilitats de desenvolupament personal i professional, sobretot a les dones.

Els **agents de socialització (la família, l'escola, els mitjans de comunicació, els grups d'iguals) enviem missatges diferenciats que dictaminen models socials** i ensenyen a noies i nois allò que pertany a l'univers "masculí" i allò que és exclusiu i adequat dins de l'univers "femení", la qual cosa configura els rols, els trets, els valors, les actituds, els comportaments, juntament amb les tries i les preferències d'elles i ells.

>> Tots els agents tenim la responsabilitat de contribuir a orientar la nostra joventut cap a uns objectius acadèmics i professionals en concordança amb allò que millor saben i volen fer, i d'ampliar al màxim el seu ventall d'opcions sense biaix de gènere

> Com podem contribuir-hi des del sistema educatiu?

Com a clau de socialització, **el sistema educatiu té un paper rellevant** en la construcció d'una societat més igualitària i en l'orientació dels projectes personals, acadèmics i professionals de la joventut.

Tot i que l'impuls d'una orientació més igualitària suposa la implicació del conjunt d'agents de socialització, és en concret des de les aules, i mitjançant la valuosa tasca que desenvolupa diàriament, on el personal docent pot aportar el seu granet de sorra per assolir aquest objectiu.

>> La finalitat és formar persones més lliures, autònomes i crítiques amb els valors socialment establerts que no són vàlids per a la igualtat, tot interioritzant una nova forma de convivència, de reconeixement i de relació equilibrada amb l'altre

Per donar suport en aquest terreny a la tasca del professorat, presentem **les experiències “Cap a una orientació laboral en igualtat”**. Són un conjunt de tres experiències, en forma de mòduls, que s’ocupen de qüestions centrals per a la igualtat en relació amb la tria de branques de coneixement en l’educació, així com de les conseqüències posteriors en el món del treball i la societat.

**EXPERIÈNCIA 1: Noies i nois a l’educació:
Diagnosi d’algunes diferències**

**EXPERIÈNCIA 2: Noies i nois en la societat:
Existeix la igualtat?**

**EXPERIÈNCIA 3: Noies i nois,
fent camí cap a la igualtat**

Cada experiència, composta d’activitats i materials per ser aplicats a l’aula, fora de l’aula i en matèries obligatòries concretes, proposa un seguit de situacions d’aprenentatge acompanyades dels objectius, la temporalització, les pautes i les instruccions perquè el professorat acompanyi, dinamitzi i tanqui el procés pedagògic, i facilita, també, els exercicis i els instruments necessaris per tal que l’alumnat executi amb èxit cada una de les activitats.

> Objectius de les experiències

Els objectius de les experiències es plantegen en una doble direcció:

1 Objectius dirigits al personal docent

- Proporcionar instruments didàctics i pautes metodològiques per desenvolupar pràctiques d’orientació docent basades en la igualtat d’oportunitats, tot trencant els estereotips de gènere.

2 Objectius dirigits a l’alumnat de secundària

- Afavorir, mitjançant situacions d’aprenentatge, l’adquisició dels recursos personals necessaris per a fer front al seu propi projecte personal i professional amb garanties d’igualtat i d’accés a les mateixes oportunitats.
- Desenvolupar la maduresa, autonomia i coresponsabilitat del jovent en els diversos àmbits de la vida, com ara l’educació, la societat, la feina, juntament amb l’àmbit personal i familiar.

Estructura de continguts didàctics

A continuació enumerem i classifiquem les activitats i materials que conté cada experiència:

Experiència 1

Noies i nois a l'educació. Diagnosi d'algunes diferències

		ALUMNE	TUTORIAL
aula		Trenquem els tòpics Fitxes de treball (PDF) Joc de cartes	Guia (PDF) Joc de cartes
	fora de l'aula	L'arbre laboral de la meva família Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
		Enquesta laboral al meu barri Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
altres matèries	MATEMÀTIQUES	Estadístiques. Exercici matemàtic Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
	LLENGUA I LITERATURA	Anàlisi text periodístic Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
	CIÈNCIES SOCIALS, GEOGRAFIA I HISTÒRIA	Lectura i interpretació de gràfics estadístics Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)

Experiència 2

Noies i nois en la societat: Existeix la igualtat?

		ALUMNE	TUTORIAL
aula		El joc de les imatges i els espais de participació social: observa i comenta Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
		La graella de les feines de casa: Com es reparteixen? Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
fora de l'aula		Un relat titulat: "Per ser una noia o un noi" Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
		Números triangulars Ada Lovelace Joc Ada Lovelace Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
altres matèries	MATEMÀTIQUES	Missatges publicitaris Anuncis Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
	LLENGUA I LITERATURA	Qui és qui? Dones científiques Fitxes de treball (PDF) Joc de cartes	Guia (PDF)
	CIÈNCIES NATURALS / CIÈNCIES SOCIALS, GEOGRAFIA I HISTÒRIA	Grans "petits invents" Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
	TECNOLOGIES		

Experiència 3

Noies i nois, fent camí cap a la igualtat

		ALUMNE	TUTORIAL
aula		Triar feina no és cap joc Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
	fora de l'aula	Fes-te valdre: Treballa't el teu currículum Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
		Vides compartides: amb quina et quedes? Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
altres matèries	LLENGUA I LITERATURA	Literatura segle XX. El pensament de Virginia Woolf a "Una habitació pròpia" Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
	CIÈNCIES SOCIALS, GEOGRAFIA I HISTÒRIA	Desenvolupament humà desigual. Índex de potenciació de gènere Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)
	EDUCACIÓ FÍSICA	Organitzem la societat Fitxes de treball (PDF) Joc de cartes	Guia (PDF)
	TECNOLOGIES	Tecnologies de la comunicació: Internet Homes, dones i tecnologies de la comunicació Fitxes de treball (PDF)	Guia (PDF)

> Característiques de les experiències

L'enfocament metodològic de les experiències respon a una proposta vivencial i de reflexió amb els criteris pedagògics següents:

- 1 Complementarietat amb el currículum:**
Té relació amb el conjunt d'objectius, competències bàsiques, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació establerts.
- 2 Flexibilitat:**
Suggereix propostes generals a fi que cada centre educatiu pugui adaptar-les a les necessitats pròpies de la diversitat del sistema.
- 3 Motivació:**
Invita a recórrer i compartir les experiències, idees, sentiments i percepcions pròpies de cada alumne/a i contribueix a fer que pensin i actuïn sense estereotips sexistes.
- 4 Participació:**
Promou la intervenció activa de cada protagonista del procés educatiu mitjançant la presa d'iniciativa, l'exploració, l'anàlisi, la reflexió, l'intercanvi d'idees, el treball individual i en grup, així com l'exercici lúdic.
- 5 Varietat:**
Presenta una oferta múltiple d'eines i formes d'aproximació que inclouen pautes i suggeriments metodològics per desenvolupar i concloure les activitats, els interrogants que inviten a la reflexió individual i col·lectiva, les imatges, les taules de dades, els jocs, les pàgines web, etc.
- 6 Aplicabilitat:**
Permet una senzilla aplicació a l'aula i s'hi preveuen els temps adequats per al seu desenvolupament, així com els materials necessaris per fer-ne l'aplicació.
- 7 Modularitat:**
Les activitats estan dissenyades de forma modular per aplicar-les independentment, si bé el desenvolupament complet de totes elles ens garantirà un impacte més gran en l'assoliment dels objectius plantejats.

> Com s'accedeix a les experiències?

El conjunt de materials estan disponibles al CD i a través de les pàgines web de la Direcció General d'Igualtat d'Oportunitats en el Treball, del Departament de Treball www.gencat.cat/treball/nimesnimenys i del Departament d'Educació www.xtec.cat/innovacio/coeducacio.

Per a més informació podeu adreçar-vos a: nimesnimenysiguals@gencat.cat.